

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 505/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti HM Košice, spol. s r. o., Južná trieda 66, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Rudolfom Bezákom, Krmanova 861/14, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 192/2015 z 30. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti HM Košice, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti HM Košice, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 192/2015 z 30. decembra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka, v právnom postavení žalovanej v konaní o zaplatenie sumy 38 000 € s príslušenstvom, bola účastníčkou konania vedeného na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 38 Cb 36/2012 a následne po podaní odvolania na krajskom súde pod sp. zn. 2 Cob 192/2015.

V úvode sťažnosti sťažovateľka, poukazujúc na priebeh prvostupňového konania, konštatuje, že po tom, ako okresný súd rozsudkom č. k. 38 Cb 36/2012-378 z 15. júna 2015 žalobe žalobcu vyhovel a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť sumu 38 000 € s príslušenstvom, krajský súd v dôsledku ňou podaného odvolania napadnutým rozhodnutím rozsudok súdu prvého stupňa v časti prvého výroku potvrdil a v časti druhého výroku jej odvolanie odmietol.

3. Sťažovateľka s ohľadom na postup krajského súdu (ktorý sa s poukazom na dikciu ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu č. k. 38 Cb 36/2012-378 z 15. júna 2015 a konštatoval správnosť dôvodov predmetného rozhodnutia, pozn.) namieta, že krajský súd napadnutým rozhodnutím porušil práva zaručené ústavou, ako aj dohovorom (bod 1). V podstatnej časti svojej argumentácie uvádza, že „... dôvody tejto sťažnosti spočívajú v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, kedy síce odvolací súd postupoval zdanlivo v súlade s ustanovením § 219 odsek 2 OSP, ale v dôsledku absencie presvedčivého odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je takéto odôvodnenie krajne nedostatočné. Sťažovateľ rešpektuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak otázky nastolené sťažovateľom v jeho odvolaní sťažovateľ zďaleka nepovažuje za natoľko bezvýznamné, aby sa nimi odvolací súd nezaoberal a len stroho poukázal na obsah odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa.

Z obsahu odôvodnenia napádaného rozhodnutia nepriamo vyplýva, že odvolací súd si zvolil postup vychádzajúci z ustanovenia § 219 odsek 2 OSP z dôvodu, že sťažovateľ ako žalovaný a zároveň odvolateľ podaním zo dňa 30.12.2015, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 04.01.2016, vzal svoje odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa späť. Uskutočnenie tohto úkonu sťažovateľ nenamieta, avšak uvádza, že tento úkon učinil

po predchádzajúcej mimosúdnej dohode so žalobcom a v čase, kedy vydanie rozsudku odvolacieho súdu ešte nebolo očakávateľné (po uplynutí cca 2 mesiacov od predloženia veci súdom prvého stupňa). Sťažovateľ zdôrazňuje, že k späťvzatiu odvolania a dohody so žalobcom nepristúpil preto, že by nárok žalobcu dodatočne uznal, či rozsudok súdu prvého stupňa považoval za správny, či spravodlivý, ale výlučne preto, aby súdne konanie ako také ukončil.

Na strane sťažovateľa bolo jedným z očakávaných následkov (a zároveň jedným z motívov) späťvzatia odvolania aj vrátenie súdneho poplatku splatného podaním odvolania vo výške 2 280 eur, a to s odkazom na ustanovenie § 11 odsek 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Tento očakávaný následok však nenastal. Polemiku o tom, prečo sa tak stalo, sťažovateľ ponecháva bokom, zdôrazňuje však, že touto sťažnosťou nenamieta nevrátenie súdneho poplatku za podanie odvolania, ani to, že odvolací súd rozhodol o jeho odvolaní v neštandardne krátkej dobe. Sťažovateľ namieta to, že ak mu už vznikla poplatková povinnosť za podanie odvolania (ktorú si splnil), považuje za imanentnú súčasť jeho práva na spravodlivý súdny proces to, že jeho odvolanie bude riadne prejednané a odvolací súd sa vysporiada so všetkými jeho odvolacími námietkami zásadného charakteru. Aj keď sťažovateľ vzal svoje odvolanie späť (po rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej), neoprávňuje to odvolací súd na taký postup, v ktorom len stroho a nepreskúmateľne skonštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa. Odvolací súd nemôže nahrádzať vlastné odôvodnenie rozsudku poukazom na to, že po vyhlásení rozsudku sťažovateľ vzal späť svoje odvolanie. Takéto konštatovanie nemá v odôvodnení napádaného rozhodnutia žiadne miesto, pretože s odkazom na ustanovenie § 154 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Nakoľko napádané rozhodnutie bolo vydané dňa 30.12.2015 a odvolací súd ho mohol odôvodniť iba skutočnosťami, ktoré mu boli známe v tento deň v čase do vyhlásenia rozsudku, je vylúčené také odôvodnenie odvolacieho súdu, v ktorom argumentuje tým, o čom v čase vyhlásenia nevedel a dozvedel sa až následne dňa 04.01.2016.“.

4. S ohľadom na uvedené sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej práv zaručených ústavou, ako aj

dohovorom (bod 1) napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktoré následne zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa čl. 46 ods. 2 ústavy rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označila sťažovateľka, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

9. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je toho času Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok (v čase vydania napadnutého rozhodnutia ním bol Občiansky súdny poriadok, pozn.).

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnymi názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah

opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

11. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

12. S poukazom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd v úvode konštatuje, že je viazaný návrhom sťažovateľky na začatie konania, ktorá je v tomto prípade zastúpená advokátom, t. j. kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľka špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany.

Pozornosti ústavného súdu v súvislosti so správnou formuláciou petitu ústavnej sťažnosti neuniklo, že v petite sťažnosti sťažovateľka žiada vyslovenie porušenia čl. 6 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorý však pozostáva z viacerých tam uvedených práv, a teda v tejto časti petit trpí vadou nedostatočne označeného porušenia práv.

13. Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 Cob 192/2015 z 30. decembra 2015, z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka namieta porušenie v sťažnosti označených práv (bod 1) napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu č. k. 38 Cb 36/2012-378 z 15. júna 2015 ako presvedčivé a vecne správne výlučne z dôvodu, že sa krajský súd s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého prvostupňového rozhodnutia a nepovažoval za potrebné jeho znenie znovu opakovať a nad rámec uvedeného nič viac uvádzať.

14. Podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (platného a účinného v čase vydania napadnutého rozhodnutia, pozn.) ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozhodnutím krajského súdu konštatuje, že jeho odôvodnenie je v súlade s citovaným ustanovením § 219 ods. 2 toho času platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku, keďže sa v celkom rozsahu stotožnil s odôvodnením, ktoré formuloval okresný súd, a to je podľa názoru ústavného súdu presvedčivé a zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru.

Pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu, krajský súd k nemu nemal žiaden výhrady. Takisto nemal námietky k právnemu posúdeniu veci, keďže výklad a interpretáciu príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka, ktorú všeobecné súdy zvolili v danom prípade, nemožno považovať za arbitrárny alebo popierajúci základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Z citovaných článkov ústavy a dohovoru (bod 7) tiež nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za základný pre svoju argumentáciu (m. m. I. ÚS 56/01, III. ÚS 185/09).

16. Aj keď krajský súd neuviedol nad rámec poukazu na dikciu ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku žiadne ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozhodnutia prvostupňového súdu, vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania v konaní pred okresným súdom ústavný súd nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov.

17. Podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľky a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení jej práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Ustanovením § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (toho času ustanovenie § 387 Civilného sporového poriadku, pozn.) bola teda odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutiam, pričom možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia bola podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke. Uvedené je v posudzovanej veci nesporné.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 Cob 192/2015 z 30. decembra 2015 nie je v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (pozri podobne I. ÚS 408/08, IV. ÚS 135/09, I. ÚS 143/09).

18. Sťažovateľka súčasne namietala i porušenie jej základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým rozhodnutím krajského súdu. Pretože sťažovateľka namietajúca porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy toto porušenie oprela o dôvody v podstate identické s tými, ktoré uviedla v súvislosti s namietanými porušeniami čl. 46 ods. 1 ústavy (respektíve čl. 6 ods. 1 dohovoru), bolo potrebné odmietnuť sťažovateľkinu sťažnosť aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

20. V kontexte ostatnej sťažnostnej námietky sťažovateľky týkajúcej sa sťažovateľkou tvrdeného procesne nesprávneho postupu krajského súdu, ktorý v závere odôvodnenia napadnutého rozhodnutia poukazuje na späťvzatie odvolania z jej strany (i napriek skutočnosti, že k verejnému vyhláseniu rozhodnutia došlo 30. decembra 2015 a k doručeniu späťvzatia odvolania krajskému súdu až 4. januára 2016, pozn.), ústavný súd síce konštatuje správnosť vznesenej námietky sťažovateľky, avšak súčasne poznamenáva, že toto „procesné pochybenie“ krajského súdu nemá za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, keďže dôvodom potvrdenia rozsudku prvostupňového súdu boli výlučne dôvody dané dikciou ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a nie samotná skutočnosť tkvejúca v späťvzatí odvolania zo strany sťažovateľky tak, ako sa sťažovateľka mylne domnieva.

21. Ústavný súd v závere taktiež dodáva, že pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nemohol nezobrať na zreteľ i samotnú skutočnosť, že sťažovateľka po vyhlásení napadnutého rozhodnutia krajského súdu podaním z 30. decembra 2015 doručeným krajskému súdu 4. januára 2016 vzala svoje odvolanie späť, pričom samotné späťvzatie opravného prostriedku zo strany sťažovateľky za týchto okolností popiera jej v ústavnej sťažnosti produkovanú sťažnostnú argumentáciu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016